

//////////////////////////////////// SZEMLE //////////////////////////////////////

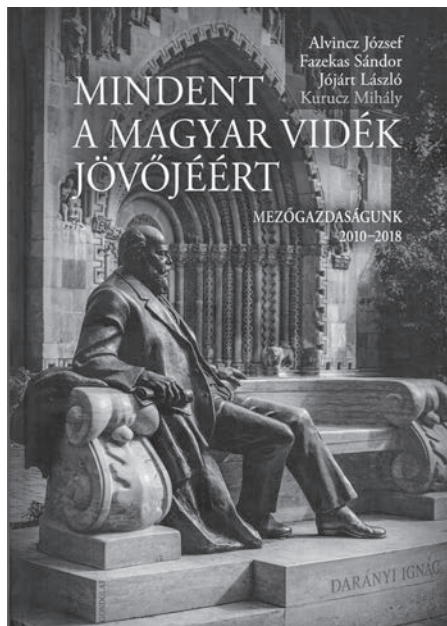
Számadás – mezőgazdaságunk 2010–2018 között

ELEK SÁNDOR

A magyar mezőgazdaság ügyével foglalkozó minisztérium megnevezése, illetve feladatköre az elmúlt 30 évben többször is változott. Volt már Földművelésügyi (1990–1998), Földművelésügyi és Vidékfejlesztési (1998–2010), Vidékfejlesztési (2010–2014), majd újra Földművelésügyi (2014–2018), s jelenleg Agrárminisztérium. A miniszterek is gyakran cserélődtek, még egy parlamenti cikluson belül is. Maga az agrárpolitika is eléggé hektikus és változékony volt 2010-ig. Ekkortól azonban a posztot elfoglaló *Fazekas Sándor* két parlamenti ciklusra is megőrizte pozícióját, s a korábinál jóval békésebb, nyugodtabb viszonyokat hagyott utódjára, aki egyébként ezt megelőzően államtitkár volt. Egyébiránt *Fazekas Sándor* majdnem csúcstartó: rajta kívül egyetlen miniszter volt, aki nála hosszabb időt töltött hivatalában szabadon választott kormány mezőgazdaságért felelős szakminisztereként: *Darányi Ignác*.

Nem mondhatjuk azonban, hogy *Fazekas Sándor* nyolc éve eseménytelen volt. Különösen hivatali idejének eleje volt mozgalmas, hiszen a 2010-ben hivatalba lépő kormány programjában is jelentős változást ígért. Már csak azért is, mert az előző időszak igencsak feszültségekkel, megoldandó feladatokkal terhelt volt, gazdaságpolitikai intézkedésekkel súlyosbítva. Az önmagát a nemzeti ügyek kormányaként meghatározó új végrehajtó hatalom tevékenységét nagy várakozások előzték meg a mezőgazdaság és a vidék ügyében is.

Amint említettük, az új miniszternek 8 év (két parlament ciklus) jutott a munkára. Ideje van tehát a számadásnak, s a

magyar közéletben mindeddig szokatlanul, *Fazekas Sándor* elvégezte ezt a munkát is: 2019 végére elkészült a társszerzői, s számos más közreműködő részvételével összeállított könyv. A társszerzők nemcsak a könyv elkészítésében vettek részt, hanem szakértőként és tanácsadóként is szerepük volt a jelzett időszak agrárpolitikájának formálásában.

A könyv lényegében egy meglehetősen részletes, szinte leltárszerű leírást ad az elvégzett munkáról. A szerzők nem hitegetik ugyan az olvasót az elfogulatlanság ígéretével, de minthogy részletes, konkrét számadást végeztek, a végeredmény egy korrekt, adatokban bővelkedő, tényszerű munka. Pedig nem igazán irigylésre méltó

feladat volt viszonylag rövid idő elteltével elszámolni az elvégzettekkel, s értékelni is azokat. Még akkor sem, ha az egykori tárca-vezető nem egyedül vállalkozott rá. A tények, adatok, események ismertetése adja a könyv mondandójának zömét. A szerzők persze nyilván sikeresnek tekintik ezt az időszakot, de úgy gondolják, inkább beszéljenek a számok és adatok, a tények.

A könyv első fejezeteit Fazekas Sándor jegyzi. A rendszerváltás rövid történeti áttekintését a 2010–2018 közötti évekről készített rövid összefoglaló követi. Ezek után pedig az agrárdiplomáciai események, majd az agrár-közigazgatási változások ismertetése következik.

A következő, mintegy 150 oldalas rész *Jó járt László és Kurucz Mihály* munkája, a címe pedig: A földforgalmi törvény. Tartalma azonban jóval bővebb ennél: a földforgalmi törvényt megelőző jogi szabályozásból indulva sorra veszi a földtulajdonlás és földhasználat általános szabályait, a földtulajdonszerzés különféle módjait, az ezzel kapcsolatos hatósági eljárásokat és a birtokpolitikai célokat is. Ezek után pedig röviden bemutatja az időszak alatt bekövetkezett birtokszerkezeti változásokat. A szerzők igen bőséges forrást dolgoztak fel, jogelméleti szempontokat éppúgy vizsgáltak, mint jogalkotási folyamatokat és konkrét jogszabályokat.

Ugyancsak bő terjedelemben és részletesen tárgyalja a könyv a főbb mezőgazdasági ágazatok 2010–2017 közötti költség- és jövedelemhelyzetét. A Tesztüzemi Rendszer adatai alapján Alvincz József, Porkoláb Eszter, Szili Viktor és Szlovák Sándor által készített elemzés szemléltető ábrákat és

bőséges adatokat is tartalmaz. Ezek alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a legfontosabb ágazatok gazdasági teljesítménye javult. A gazdaságok jövedelmi helyzetéről lényegében ugyanez mondható.

A könyv záró fejezeteit ugyancsak Fazekas Sándor jegyzi. Ezekben néhány sajátos, de az ágazat megítélése és teljesítménye szempontjából fontos témáról ír, például élelmiszer-biztonság, vadgazdálkodás, hungarikumok, a magyar termékek népszerűsítése, kutatás-fejlesztés, agrár-külkereskedelem. A függelékben pedig az élelmiszer-gazdaság jövőbeni kilátásairól, illetve a hosszabb távú, 2050-ig terjedő agrárprogramról esik szó.

A könyvet olvasván mind a részletes adatokból, mind a szerzők összegzéséből kiderül, hogy az időszak legfontosabb ágazati és birtokpolitikai céljai teljesültek. A hazai földtulajdon nemzeti rendelkezésben maradt, a birtokszerkezet kiegyenlítettebb lett, a közepes gazdaságok földhasználati aránya növekedett. Ugyanakkor az ágazat teljesítménye javult mind a gazdasági mutatók, mind a terméseredmények és az állattartási hozamok tekintetében. A könyv hasznos és érdekes olvasmány lehet mindazoknak, akik elfogulatlanul próbálnak közelíteni az elmúlt évekhez. Persze meglehet, hogy nem kész a leltár, sok mindent lehetne még hozzátenni, árnyalni, s talán vitatni is. No, de miért ír az ember könyvet? Nemcsak azért, hogy lezárjon valamit, hanem hogy továbbgondolásra, további elemzésre is biztasson. Vitathatatlán, hogy ez a könyv erre is alkalmas.

(Alvincz József – Fazekas Sándor – Jó járt László – Kurucz Mihály: *Mindent a magyar vidék jövőjéért*. Gondolat Kiadó, Budapest, 2019)